

KAZANÇLAR KONUSUNDA TANIK DİNLENMESİ

Tanık anlatımlarıyla yetinilmeyip meslek kuruluşundan bilgi istenmelidir.

Davacı, incelenen bordrolarda asgari ücretli olarak çalışmış görünmesine rağmen, **tanıklar aksini açıklamışlarsa**, öncelikle nitelikli veya niteliksiz işçi grubundan hangisine girdiği, yaptığı iş ve ünvanı itibariyle asgari ücretle çalışıp çalışmayacağı değerlendirilmeli; gerekirse meslek kuruluşundan kıdemi, iş ve ünvanına göre ne kadar ücret alabileceği sorularak sonucuna göre karar verilmelidir.

(9.HD.14.05.1997, 4925-8984) (YKD.1998/7-999)

Tanık anlatımları çelişkili ise, bordrolara göre hesaplama yapılmalıdır.

Davacı, davalı işyerinde çaycılık, temizlikçilik yapmakta olup, asgari ücrete göre düzenlenen bordroları önkayıt koymaksızın imzalamıştır. **Davacı tanıklarının aylık ücret miktarına ilişkin kesin ve açık bir anlatımları yoktur. Davalı tanıkları ise bu konuda bir takım rakamlar vermişlerdir.** Ankara Ticaret Odası yazısında çaycılık, temizlikçilik, bekçilik yapan işçilerin asgari ücretle çalışabileceği görüşü olarak bildirilmiştir. Bu durumda yapılacak iş, davacının vasıfsız işçi olduğu ve yaptığı iş dikkate alınarak, bordrolarda geçen ücret üzerinden hesaplama yapılmak üzere bilirkişiden ek rapor alınmak ve buna göre karar vermektir.

(9.HD.04.05.1998, 6526-8190) (Yasa HD.1999/2-263,no:126)

Tanık anlatımları çelişkili ise, meslek kuruluşundan ücret sorulmalıdır.

Arada yazılı bir sözleşme bulunmadığına ve **tanıklar da çelişkili bilgiler verdiklerine göre**, işçinin alabileceği ücretin ilgili meslek kuruluşundan sorularak açıklığa kavuşturulması gerekir.

(9.HD.24.05.2001, 6224-8839) (İBD.2002/3-824)

Taraf tanıklarının karşıt beyanları karşısında, meslek kuruluşundan ücret sorulmalıdır.

Davacı, işyerinde tornacı ustası olarak çalıştığını ve ayda net on milyon lira ücret aldığını ileri sürmüştü; **davacı tanıklarının on milyon ücreti doğrulamalarına karşılık, işyerinde çalışmaya devam eden davalı tanıkları ücretin dört milyon olduğunu söylemişlerdir.** Davacının torna ustası gibi vasıflı bir eleman olduğu tartışmasızdır. Böyle bir elemanın asgari ücretle çalıştığının kabulü gerçeğe bağdaşmaz. Böyle bir durumda yapılacak iş, işyerinin özelliği ve hizmet süresi gözönüne alınarak ilgili meslek kuruluşundan istenecek bilgiler doğrultusunda davacının gerçek ücretinin saptanması olmalıdır.

(9.HD.15.09.1998, 10223-13047) (Yasa HD.1999/4-548,no:273)

Ayrıntılı ve somut açıklamalarda bulunan tanık anlatımlarına değer verilmelidir.

Davacı, işyerinde yaklaşık on yıl kadar makineci, yani nitelikçi işçi olarak çalışmıştır. Davacı tanıkları asgari ücretin oldukça üzerinde bir ücretle çalıştığını, rakam vererek açıklamışlardır. Kural olarak imzalı bordrolara itibar edilmelidir. Ancak nitelikli ve deneyimli işçiler için ayrıık biçimde sorunun çözüme kavuşturulması gereği gözden uzak tutulmamalıdır. Somut olayda da bu açıdan bordrolar değerlendirmeye tabi tutularak, ayrıntılı ve somut açıklamalarda bulunan tanık anlatımlarına değer vermek gerekir.

(9.HD. 09.12.1997, 14629-20585) (İBD.1998/4-1020)

Taraf tanıklarının birbirini tamamlayan ifadeleri dikkate alınmalıdır.

Davacının garson olarak çalıştığı işyerinin niteliği, hizmet süresi, dinlenen taraf tanıklarının birbirini tamamlayan ifadeleri dikkate alınarak ve bilirkişi raporunda yıllara göre belirlenen ücretler esas alınarak yapılan hesaba göre hüküm vermek gerekir.

(9.HD.04.05.1993, 559-7462) (İş ve Hukuk,1993/237-29,no:2539)

Çalışanların anlatımlarının yanı sıra, ayrıca meslek kuruluşundan bilgi istenmelidir.

Davacının işyeri ve kurum kayıtlarında gözüken aylık kazancını belirlemek gerektiğinde, bu konuyu bilmesi gereken işyeri çalışanlarının beyanlarına başvurmak, mesleki kuruluşlardan bilgi almak ve sonucuna göre karar vermek gerekir.

(21.HD. 04.05.2000, 3511-3605)

Tanık anlatımları yetersiz ise, meslek kuruluşundan bilgi istenmelidir.

Davacı tanığı, davacının ücretinin haftada net 35.000.000 TL. olduğunu ifade etmiş; **davalı tanığı** da kendi ücreti ile bordro arasında fark bulunduğunu anlatır şekilde beyanda bulunmuştur. Bu hususlar gözardı edilerek bordroya itibar edilmesi hatalıdır. Davacının yaptığı iş dikkate alınarak hizmet süresi ve kıdemi de gözetilmek suretiyle ilgili meslek kuruluşundan, alabileceği ücret sorularak sonucuna bir karar verilmesi gerekir.

(9.HD.01.05.2002, 2001/20831-2002/6967)

Tanıkların somut bilgileri yoksa, meslek kuruluşundan ücret sorulmalıdır.

Davacının aylık ücreti konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmaktadır. Davacı aylık net 900 ABD.Doları ücretle çalıştığını ileri sürmüş, davalı ise aylık brüt 360.000.000 TL. olduğunu savunmuştur. Mahkemece tanık anlatımlarına değer verilerek aylık ücret miktarı 900 ABD. Doları kabul edilmiştir. **Davacının işe girdiği tarihte yazılı bir sözleşme yapılmadığı gibi ücret bordrosu da düzenlenmemiştir.** Daha sonra yapılan Teknik eleman Sözleşmesi ile aylık brüt ücret 360.000.000 TL. olarak kararlaştırılmıştır. Davacının kredi kartı alması için düzenlenen yazıda aylık 1200 ABD.Doları ücretle teknik müdür olarak çalıştığı belirtilmiş ise de davacı işçi bu belgeye dayanmış değildir. **Davacı tanıklarının ücret konusunda somut bilgileri bulunmayıp davacı işçiden duyduklarını aktarmışlardır.** Mevcut delillere göre sağlıklı bir sonuca varma olanağı bulunmamaktadır. Böyle olunca, davacının kıdem, unvan ve diğer özellikleri belirtilmek suretiyle ilgili meslek kuruluşundan alabileceği ücret miktarı sorulmalı, alınacak cevap dosya içeriği ile birlikte değerlendirmeye tabi tutularak sonucuna göre tazminata esas ücret miktarı belirlenmeli ve saptanacak ücrete göre tazminat hesaplanıp hüküm altına alınmalıdır.

(9.HD.01.05.2003, 2002/23577 – 2003/7451)

Tanık anlatımları farklı ise, meslek kuruluşundan bilgi alınmalıdır.

Davacının iddia ettiği ücretle **tanıkların belirttiği ücretler birbirini tutmamaktadır.** Ücret belirlenen yazılı belge de bulunmamaktadır. Bu durumda davacının yaptığı iş ve hizmet süresi gibi hususlar belirtilmek suretiyle ilgili meslek kuruluşundan emsal ücret tespit edilerek buna göre hüküm kurulması gerekir.

(9.HD.30.05.2003, 2002/26602-2003/9653)

Soyut tanık anlatımları karşısında, ticaret odası yazısına ve bordroya itibar etmek gerekir.

Davacı işçinin aylık ücreti taraflar arasında uyuşmazlık konusu oluşturmaktadır. Mahkemece davacı tanıklarının soyut anlatımlarına dayanılarak onların belirttiği ücret üzerinden tazminat hesaplanmış ise de, davacı işçinin imzasını da taşıyan ücret bordrosunda aylık ücreti gösterildiği gibi, Ticaret Odasından mahkemeye gönderilen yazıda da bu bordroyu doğrular biçimde ödeme yapılması gerektiği açıklanmıştır. Bu durumda bordroya göre hesaplama yapılmalıdır. (9.HD.10.04.2002, 2001/20126-2002/6125)

Tanık anlatımları uyumlu ise, tazminatın buna göre hesaplanması gerekir.

Davacının veteriner hekim ve teknik müdür olarak davalı şirkette çalıştığı konusunda taraflar arasında anlaşmazlık yoktur. Uyuşmazlık ücret miktarı üzerinde toplanmaktadır. **Dosya içerisindeki ücret bordroları imzasız olup delil özelliği yoktur. Mahkemece dinlenen davacı tanıkları, davacının aldığı ücreti belirtmişlerdir.** Bu değer aynı zamanda davacının dava dilekçesinde bildirdiği miktardır. **Dinlenen davalı tanıkları ise halen çalışan**

işçilerdir. Dört yılı aşkın süredir veteriner hekim ve aynı zamanda teknik müdür olarak çalışan davacının asgari ücretle çalışması hayatın olağan akışına uygun değildir. Mahkemece dosya içerisinde bulunan ek raporda belirtilen ücret üzerinden tazminata hükmetmek gerekirken, aksi düşünce ile karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir. (9.HD.23.10.1997, 13896-18035)

İşveren bordro ibraz etmediğine göre, tanık anlatımları geçerli sayılmalıdır.

Davacı, işyerinde birinci sınıf kalifiye eleman olarak çalışmış bulunmaktadır. Yargılama sırasında dinlenen **davacı tanıkları** davacının haftada net 1.400,00 TL. aldığını bildirmişlerdir. Buna karşılık davalı işveren davacının asgari ücret ile çalıştığını ileri sürmüştür. ise de, herhangi bir bordro ibraz etmemiştir. Davacının oniki yıllık bir işçi olması ve pozisyonu itibarıyla asgari ücretle çalıştığı düşünülemez. Bu durumda haftalık ücretin yukarıda anılan miktar gözönünde tutulmak suretiyle hesaplama yapılması gerekir.

(9.HD.25.12.1996, 17124-24187)

İş sözleşmesinin tarafları arasında ücret miktarı konusunda çıkarılacak anlaşmazlıklarda gerçek ücretin her türlü delille ispatı mümkündür.

Dava, işçilik alacaklarının tahsili istemine ilişkindir. Uyuşmazlık, davacının aylık ücretinin ne şekilde belirleneceği ve ticaret odası tarafından bildirilen ücretin esas alınması gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır. İş sözleşmesinin tarafları arasında ücret miktarı konusunda çıkarılacak ihtilaflarda gerçek ücretin her türlü delille ispatı mümkündür. Ücretin mevcut delillerle şüpheye yer bırakmayacak şekilde belirlenmesi mümkün bulunmayan kimi durumlarda, yapılan iş, hizmet süresi ve diğer belirleyici özellikler gözönünde tutularak ve ayrıca ilgili meslek örgütlerinden sorulmak suretiyle de belirlenebilir. Meslek örgütlerince bildirilen ücret miktarları tarafları ve mahkemeyi bağlayıcı nitelikte olmayıp, diğer bilgi ve belgelerle de desteklenmeleri gerekir.

HGK.03.12.2008, E.2008/9-719 K.2008/731